

DÜSEVNI LISZT

Mejszeesne verszke novine

Podgovorni reditel: LUTHÁR ÁDÁM v Püconci.

Pom. reditela: Fliszár János i Kováts Stevan
v M. Soboti.

Lasztnik i vödávnik: Prejkmurszka evang. síniorija.

Cejna na leto 20 din., edna numera 2 din.

Rokopíszi sze v Püconce májo posilati.

Naprejplacsilo gorivzeme vszáki ev. dühovnik i
vucitel.

Poszt.

Nasega Goszpodna Jezusa Krisztusa moke i trplénja szpömenek eto 'zalosztno vrëmen pá ponövi vu szrdcáj nasi. Vu etaksi dnévi sze je britko dreszelila nyegova nedúzna düsa vu püsztsávi; etaksega hípa sze je zbüdo na szpoznanye od osztre szpice bole bolécsó ono rano, ka, ka je on z-nébe *prineszao, nevzeme rad ete szvét gori*. Ivan krsztitel etak pokáze notri lüdém Krisztusa: *naszrédi med vami je pösztao, stero ga vi neznáte*. (Jan. I. 26.) Na etom szvéti je bila tá szvetloszt (Jezus) i te szvét je nyö né poznao. Vu lasztivna szvoja je prisao i ti lasztivni szo ga né gori prijali (Ján. I. 10, 11). Bo'zi szin je z-nébe doj prisao k-lüdém, kak k-szvojim bratom, nyih szrdcá je steo meti. K-szebi je je steo obinöti, nebeszke kincse nyim darüvati i 'znyimi obogatiti vu etom placsnom döli, vu grëha mocsili sze mantrajöcsi, z-Bo'ze pöti doj zevdárjeni národ cslovecsanszki. Ali né szo ga steli gor prijéti i szpoznati. Vu szvoja lasztivna je prisao bo'zi szin, vëm je nyegov cëli ete szvét, nyegova je zemla, on je bio vszega, ka jeszte, goszpöd i dönok je né bilö meszta, gde bi doj nagno glavö szvojo, né je meo 'zivisa, né pítvine, né je naisao lübeznívoga, nyega zarazmécsega zahválnoga szrdcá, nego szame mánye, protivne, hüdoga düha lüdi, kí szo ga k-konci na kríz razpëli.

Gda je z-pétkolácsmi krühom i z-dvema ribicama pétjezero gladüvajöcsi lüdi naszito, teda szo ga të naszledüvali, kak lacsén pesz vértá

szvojega, tak da je Jezus kárati mogao nyé govorécsi: »iscsete me né záto, ká szte vidili znamënya, nego, ka szte jeli z-krüha i naszítili szte sze. Deláte né za jësztvino, stera preide; nego za jësztvino, stera osztáne na 'zitek vekivecsni, stero vam dá szin cslovecsi.« (Jan. 6. 26. 27.) Szledi sze je pa szkriti mogao pred nyimi.

Nezmerjeno, vönepövédano bolezen je mogao obcsütiti Jezus vu szrdci szvojem, gda sze je ogvüsao, vidöcsi ka te cslovek, liki govedo, szamo trobüji 'zivé, zemelszke nászladnoszti 'zgánya, ali onoga Krisztusa, steri nyemi je düsi vekivecsno blájzensztvo prineszao z-nébe, neposztüje, zavr'ze, escse i vmori.

Pa li vu Krisztusovom evangeliomi nam ponüdjeni nebeszki kincsi szo mogöcsi nász réstiti i oszloboditi od zemelszke mantre i nász 'ze eti na zemli blájzene vcsiniti. Nebeszki ország bi prisao na zemlö, csi bi vszáki cslovek vöprepravo z-szébe te hüde nágibnoszti, kakti: odürnoszt, nevoscscénoszt, zadomesztsávanye itv. i na nyih meszti to právo lübéznoszt gájo. Té bi nebi potrebni bili stüki, pükse, ró'zjé, krvávi boji, nebi sze vtono szvét vu tákso moko, kak zdá, lüdjé bi prilicsnësi, blá'zenësi i zadovolnësi bili. Tö je steo doszégnoti Krisztus, ali lüdjé szo nédopüsztili, né szo steli nebesz, pekel nyim je trbelo nadale i záto szí je zdëhno Jezus etak: »jáko je dreszélna düsa moja!« —

* * *

Od prvoga poszta ja 'ze doszta vrëmena preteklo. Zdá znöva poszt jeszte. Ali szvét je osztáó, káksi je bio. Na Jezusa vüszttá sze i

dneszdén té zdüháv csüje: »jáko je dreszélna dūsa moja«! Dneszdén szvĕti tūdi nĕ trbĕ Krisztusa, vmorĭ ga, kak inda. Pregányanye i manro má nyegova szv. mati cĕrkev. *I zakā?* Od toga szi malo premislāvāmo!

Evangelicsanszka szv. mati cĕrkev eti v-Prĕkmurji pocsaszoma brezi dūhovnikov i vucsitelov bode sztāla. Priblĭzāvajo sze oni 'zalosztņi hĭpi, stere szo nasi ocsāci mogli prĕzĭveti, kĭ csi szo steli rĕcs bo'zo poszlūhsati, szo v-Surd, v-Nemescsóó, v-Nemesdĕmĕlk navecs dnĭ hōda dalecs bodōcsa mĕszta bilĭ prisziljeni rōmarivati, dokecs szo med velikimi nevarnosztami mogōcsi bilĭ v-hĭzo bo'zo pridti. Fliszār Ivanje, Benecsec Stevanje, Szklĕdār Stevanje, Vorga Jānosje, nĭkeliko pĭszati i csteti znajōcsi prōszti, ali vere vrĕli polodelci szo vcsili i pā bodo mogli vcsiti naso deco na nā uk vere nase. *I zakā?* Kak szmo prisli v-tĕ 'zaloszten polo'zāj?

Prĕkmurje je vu vszākom vrĕmeni zgājilo povōli potrebne dūhovnike i vucsitele. Dneszdén tūdi jesztejo, szamo ka indri.

V-tūhinszkom meszti szlū'zi dnesz 5 v-Prĕkmurji rodjeni evang. dūhovnikov: Cipóth Áron, narōdo sze je v-Pūconci, Sostarĕc Ferenc rodjeni tūdi v-Pūconci, Cipóth Géza z-Martjānec, Jónás Lajos z-Predanovec, Zupānek Sándor z-Gorny Petrōvec. Jesztejo escse trijĕ theologusje, steri za edno-dvĕ-tri lĕta dokoncsajo szvoje vcsenyĕ i dūhovnici bodejo i mĭ dōnok nĕmamo

potrĕbni dūhovni pasztĕrov, i ĭze dvĕ fari brezi nyĭh jeszteta i mámo natō pripravleni bidti, ka csi sterikoli dūhovnik mrĕti vtĕgne, ali inam odĭde, nyegovo meszto prázno sztālō bode . . . Zakā? . . . .

Poszt je! Posziplimo glavĕ szvoje z-pepĕlom i vadlūjmo: ka je tō vu prvoj vrszti nas bin, mĭ szamĭ szmo toga krĭvci. 'Zĭvlĕnye je vu denĕsnyem hĭpi za velike drāgocse volo pretesco. Vlāda szkoron vszāko pōleto povisāva szvoji szlū'zbenĭkov dohodke i tĕ dōnok 'zmetno 'zĭvĕjo. Evangelicsanszki dūhovnikov plācsa je pa navĕkse tāksa, kak je bila prvle. Kak bi bilō mogōcse 'znyĕ 'zĭveti? Nĕ je taĕ csūdo, csi sze nevōle ognovsi, tá 'zelĕjo, gde le'zĕsi 'zĭtek csāka na nyĕ i gde sze bole prestĭmajo. Edna nasa gmāna dvĕ jezero koron lĕtne plācse (kak je pred bojnov bilō) dá obsztaranomi szvojemi dūhovniki zāto, ár prĕ on má nĭkeliko 'privātne vrĕdnoszti. Csi bi tō tak bilō, te bi vszāki polodelec i kmet k-senki mogao orati drūgoga zemlō zāto, ár on tūdi má vrĕdnoszt. Edna drūga gmāna, v-steroj nājprĕmocsnĕsi gmānarje prebĭvajo, lĕtno 3000 Koron i nika malo oponosenoga szĭlja i kōdisko palico dá dūhovniki. Zāto tak malo, ár prĕ csi bi nyemi uprav vecs dāli, bi tiszto tūdi potroso, ali zapravo?!

Tri jezero koron v-ednom leti potrositi je zaprāvlyanye? Ali pa lehko tō mĭszlĭjo, ka nyim z-toga dūhovnik escse lehko tōrem dá zozidati?

Podlĭsztek.

Vsze je dobro, csi je konec dober.

Sĕszť pripovejszt. (z-vogrskzoga poszlovencso Fliszār J.)

3. Velĭki csin.

Sztāri dūhovnik, gda szo nyemi naznanili, ka nā vōoznani nōve hĭznike, je zamerkao: — Tak csūjem, postūvani gmānar Berkes májszter, ka Katiko z-szilov prĭtiszkvāvate k-mladozĕnci. Dobro szi premiszlite, moji drāgi, ka z-toga jáko naōpacсно hĭstvo znā zhājati!

Berkes Mihály gĭzdāvo v-zātānek potĕgne glavō i odgovori: Goszpon dūhovnik, tō je vsze nĕ isztina. Nĭksi nepriātel jo rāzsūrjāva. Katika tō scsĕ, kak jasz. — Dobro je, dobro, szamo szledi necb'zalūjte — odgovori ōmurno dūhovnik. Na ozāvanye je je gori vzĕo.

Po trĕtĭjem vōozvānyĭ v-nedelo vecsĕr Cserjĕsi Jōsko, te máli drūzban gori z-pantlikivani je ob-

hodo gori vĕsz. Na gosztūvanye je pozāvao. Meo je v-rokāj ete prĕcĭmbni pozāvanya lĭszt:

„Z-postenyom vāsz dá po meni vsze, kak sze tō etaksega hĭpa prisztājā, pozdraviti Berkes Mihály z-szvojov familiov navkūp, da na nyegove jedĭne lūbezniĕve csĕri vekivecsnoga hĭstva szklenyā radoszt vāsz v-szrĕdo ūtro pred zdāvanyem na eden máli zāitrik i na eden napĭtek vĭna szrdcā pozovĕ. Szamō od szĕbe sze razmi, ka po gori vzĕtĭji hĭstva blagoszlovĭ, tá povnōzati i vu vĕksoj meri vam bode vō obszlū'zāvao.

Tō je nyega szrdcā jedĭno 'zelĕnye“

I mojega poszelszťva cĕlo govorĕnye!

— Lepō zahvālimo, ka szo sze nĕ znāsz szpozābili, dājte nyim prĕk nas szrdesen pozdrāv!

— Szledi bodemo hvālili, gda szmo 'ze tāl vzĕli 'znyega — odgovori zvacsĭn i k-coj pridā zednim govorĕcsi: ali pridte, ár de ovak csemeren májszter.

K-mladĕncov i devojk hĭzam je zōszebno pozāvanye slo: friski pĕt junāka, plesza vrĕlo devojko morete poszlati!

I navékse z-ménsim, véksim premenyáva-nyem tak placšújejo i ove drúge gmáne szvoje dühovne pasztére. Necsüdújmo sze tak, csi prázní osztánejo i po ztánejo evangelicsanszki faroffe.

Ali kak szi po macsionszkom denejo gmáne z-szvojimi dühovnikmi, rávno je táksa prôti nyim i dr'záva. Edno je tó, ka nyim nedá pénzie. Pa bi mí meli pénzio vu prvêsoj nasoj domovini, ali da je tiszta tam osztála. Nê szmo mí krívi, ka szmo tiszto pénzio zgúbili. Tó bi dr'záva bíla dúzna povrnôti, kak tim ovim csesztnikov povrné. Ali dr'záva tó eti v-Slovenii necsiní (v-Horvacskom, v-Banáti placšúje). Dr'záva szamo doszta dela dáva dühovnikom i tó navékse k-senki zelé. Nájvéksa baja je pa tó, ka pôleg nôve vonjszke právde teccasz niscse nemre v-dühovnikszta csészst sztôpiti, dokecs prvle 9 mészecov pri káderi kak voják ne szlúzi.

Jeli sze je mogôcse trôstati i pri zdravoj pámeti tó misz'iti, ka bi zdrúgoga országa, gde szo dühovnici szamo v-bojnszkom vrêmeni dúzni-szlúzi — eszi steri steo idti za dühovnika, náimre sztarêsi cslovek, geto naprê zná. ka de prvle 9 mészecov mogao macedonszke i Csarne goré, pecsíne, bré'zine pleziti, kak v-dühovnikszta csészst sztôpi?!

Vu etoj sztávi bodôcsi, vszáki evangeli-csanzski cslovek, steri szvojo ev. szv. m. cérkev lúbi, z-Jezusa etimi posztnimi recsmi tesko lehko zdúháva: „jáko je dreszélna dúsa nasa“! Kak

ta csrêda razíde brezi pasztéra, tak sze znícsi i nanikoj má pridti ocsákov nasi drága ôrocšina: Evang. szv. mati cérkev.

Ali nê szamo brezi dühovnikov, nego i brezi kántorvucsitelov má osztáti nasa szv. m. cérkev. Nájobszlédnyim szo pá tri, escse dela krepke, vrêle evangeli-csanzske vucsitele vu pénzio posz-laji, csi szo glih naprê znali, ka na nyih meszto nedo meli drúgi evang. posztaviti. Tak je ocsi-víden cil, steroga oblászt doszégnoti namêni. Vlomiti evangeli-csancov zavêdnosz, znícsiti ev vadlúványe. Náj bodejo bole evang. solé zaprête, ná zraszté mladézen gori vu neznanoszti, kak máhra, ali vtrêti trbê evangeli-csancov szamosz-tojno dühovno vész, tak da do k koncovi na kôliná klecsécs z-ponízno molbov proszili od katholicsanzske Klerikálne Slovenie katholicsanz-szke vucsitele (?!). Zadoszta zalosztno je, ka tó escse zdá nikáki neprevídijo i neobcsútijo. Pa szo nasi prvêsi vucsitelje vrêdni, da sze za nyé jôcsemo. Oni szo nê szamo vucsitelje bíli vu soláj, nego voditelje, tanácsnici, dobrocshintelje lúdszta. Csi edno, edno, lêpo szadovenó; edno edno szadovenoga drevja puno vész, krajíno vídi-mo, jeli nam neprídejo napamet: Német, Kondor, Vértes, Sinkovich, Hári, Fliszár, Faludi, Bakó, Székely, Kolozsvári iména, kí szo nase krajíne szadovenoga drevja gájnyja apostolje bíli i na vezdásnyo vizikoszt posztavili. Kí szo sze trúdili z-gájnyom goríc, 'zivíne pôvanyem. Vu

Z-viziko postúvanim glászom je pôzvao Cserjési Josko goszpon Jardánházy dühovnika, steri je segô meo na krátko vrêmen poglédnoti vu szvadbene híze li záto, da tam znôva dá nô-vim híznikom blagoszlov. Tákséga hípa je i mu-zika múcsala. Ali tém bole szledi. Csóri Mihály kántor malo tá nebrszne híze sztêno. On je ná-prijétnêsa persona vszákoga gosztúvanya. Nê je csúdo! Tak lêpe pozdráve kak on, v-cêlom vár-megyôvi niscse nevê praviti.

Kapa escse pri szprévodá, kak radi poszlúh-sajo nyegove szlobôde. Od onoga hípa mao, kak szo nyemi szlobôde prepovedali — tak gucsíjo, ka niksi velki 'zinat — Záhonyivi sze telko tó'zíjo, ka je tó rávno tak, da bi niti nê szprévod bio. Rávno sze posteno niti nemrejo vö zjôkati! Csóri kántor vsze tak lepô vónaberé! Farkas Bernátójca níkak nemre pozábiti — táksi lèpi szlobôd je vzéo pri nyénom pokojnom mozáé szprévodi — Bôg nyemi dúsi dobro dáj. Escse i dnesz nemre pozá-bíti oni lèpi recsi:

Rêtki cslovek sze mentúje szmríti,

Prvle szledi de od nyé vküp sztríti.

Példa nam je na tó Farkas Bernát.

Kí je mocsen bio, kak en' Goliát.

Jeszte tam veszeljé, gde je goszp. kántor nazôcsi i kak je znáno, on csi je li mogôcsi, je vsze povszédik tam. Eto pôt je túdi obecsao zvá-csi, ka obê dvê hízi scsé prestímáti i pozdraviti.

Cêla vész Záhony je 'ze v-tork popoldnévi na petáj i vu velikoj nále'znoszti bíla. Pôleg ná-vade je te pokázana vészti notri sznehé posztela. Z-stírami, z-zvoncsekmi i z-korinami ocifránimi konyí szo jo vozili szemtá po vészti. Posztelo pela-jôcsi sznehév danájkanye, k-kôl potácsom lúcsani pepélni csrepôvje, glédajôcsi nále'zni 'zenszek krics, szo celô vöpremênilé drúgôcs nateliko túhi, Zá-hony vészti zítek. Kapa escse, gda szo sztáre ba-be, sztrine, vúne, szôszedice i Bôg zná escse kakse szamice, hítile gori poszláno posztelo glédát. Kel-ko dunnov, blazin má? Kaksi je zglávník? Od-kud szo szprávlene scsipke? Kelko vankisov má? Jezero i jezero etaksi pítany sze je csúdo i dalô

vszem szo szvojim znányem lüdsztva znánye vérsztveno (goszpodárszko) sztávo naprêpomá-gali. Glédámo bár pri vszákoj sôli bodôcse szadoveno drevje, lepôbdelane ogradcseke (ze szo zapüsztseni) vérsztvene hrambe, gde je vszáki vucsitel szebi potrêbno 'zivino, perotnîne, mlêko szam pripôvao ; od tisztoğa hîpa mao, kak szo vezdásnyi sze prisli, na solszki. dvoriscsâ táksi nevidímo. sôle krâ je zapüsztseni, drevje escse rodí, szád radi po'zívajo, ali od 1918-toga leta mao je escse ni eden 'znyí edne cepíke nê szadio, tém menyé deco na tó vado. Ali sto je pozdigno Prêkmurszko rojárstvo na ono viszikoszt, csi nê nasi vrêli domácsi vucsitelje? (Benkovics, Kondor, stero zdâ nadaljava Titán.) Nê je tüdi csüdo! Tühíneć szi tak miszli: tak me predenejo, zakâ bi tü grüntao? Ali morebidti nerazmi k-coj. Od nasi prvési vucsitelov lehko právimo z Jezusom: vnôge szo obogatili, ali szamí szo vu szirmastvi osztali.

Ti eszi pridôcsi Prêkmurje za bogato prá-víjo, ali kak dugo de tákse? Vsze sze je preobrnolo, národ nema dobrovolni voditelov, szamo zapovedávajôcse goszpôde, k-sterim nema vûpanya sze približavati. Kí nyegov náj dragsí kincs: vero, jezík neprerazmíjo, kak bi mogao k-nyim z-vûpaznosztjov bidti? Lübéz- noszt je mogôcsa lübézen zbüditi. Bogáto Prêk- murje je v-zaloszten sors prislo, skalímo sze doj po zrêberji, szíromácke posztanyüjemo, ne-

ga, nikoga, kí bi nam pomogao, sto bi za nász márao!

* *

Pred 250-tími létmi je 'zivo eden od milli-onov zakunyeni, cslovecsi kêp noszécsi hûdi, v ragometen cslovek, vu sterom je vrág bio szkriti: Kolonics Leopold kardinális v-Bécsujhelyi. Té erjávi vlászi, grdoga, odürnoga obráza hûdi düh, té vragometnyák je tó meo segô praviti: Faciam mendicam, deinde catholicam, ali szi poszloven- szkom: zvisene evangelicsance prvle na kô- distvo trbê szpraviti i tak katolizêrati. Tak sze vidí, ka je té hûdi düh z-pekla nazáj prisao i eti 'zivé med nami. Kak je on te pravo, tak jeszte zdâ tüdi, prvle nasz na kôdistvo i potoni na katholicsansztvo nakaníjo szpraviti. Mí szmo z- nasími kath. bratmi vszígdar vu míri 'zíveli, ali mí evangelicsanje scsémo osztáti, szvojo vero bole-lúbímo, kak 'zitek, ár szmo mí gályarobov, mantrníkov pohodníki, mí za nepriátele dr'zímó one, ki naso vero hantüjejo. Vêm sze escse i vu práhi lazécsi csrvics bráni prôti napádanyi, kak bi tak mí püsztili, i vkrárvéti dáli drágo nase vadlíványe, stero szo nam nasi ocsáci med telikim trplényem i med vnogo krviprelévanyem nam obarvali i v-ôrok niháli.

* * *

Ka mámo csiniti? Zdâ posztno vrêmen mámo. Ponizmo sze pred dobrotivním, szmíle- nim Bôgom i vu vrêli molítvaj vu nyegovo ob-

naprê, kak vszepovszédik, gde vecs 'zenszek jeszte v-ednoj csupori.

Na drügi dén je bilô zdávanye. Szírocse Katika, da je blêda! Nêmo je glêdala, kak obe- sávajo na nyô zdávanszki béli gvant, kak nyê pribádajo vu vlaszé véneć, kak nyê priglihávajo na glavô mrelo, slár. Lehko szo delale 'znyôv, ka szo stele, rávno tak csi bi eden 'zivi szteber bila! Li vcsászi sze je 'zalosztno oszmejála. Devojc- ne nyéne priátelkínye szo sze veszelécs, sálno okôli nyé, líki deca vrsenile, ali níkak szo nê mogle razegnati z-obráza nyénoga 'zaloszti oblacsíno. Nê na telíko 'zaloszt, kak bole níksega sztrahsno ga nakanénya kmicsna ténja je bila tó. Ni na tó je nêposzlúhsala, da szta jo z-prisztojními rigmúsi Cserjési Josko i Andréko János vöproszila od ocsé híze, gda je jo te govorník tak lepô nadígávao, ná kak ednôk Eliezer, neszé i prêk dá zárocsníki, te veszéli glász.

Katika je vsze tó neobcsütno poszlúhsala, tak da bi sze je rávno nebi dosztájalo. Mogôcse szo sze nyé vövszúhsíle szkuzé, ár szo sze nyé i te nê zbüdile, gda je jo mati obinôla, rodbina

nyé pozdrávlajôcs blájzensztvo 'zelêla, nyéne vrsztníke devojke szkuzécs zakrijejo obráz szvoj, escse i vu ocsé okê sze je szkázala nísterna to- pla szkúza. Andréko János z-velkim glászom zac- ne szlobôd jemati:

— Postüvana szvádba! edno malo hényajte! 'Zrabolênye sze vtíhsa, poszlúhsajo vszi.

— Ete postene híze goszpodár nász je opro- szo, kak 'zlahto záto, da ga je obdarüvao goszpodín Bôg z-cserjôv, stera je 'ze na telíko dorászla, ka je híztva 'zitek szpodobna i stera pred ocsmí dr'zécsa Goszpodna escse vu zacsétki zravnano ono szkoncsanye: nemre eden cslovek szam 'zivetí, sztvorím nyemi pomocsníka, kí de nesztanoma pred nyim hodo: tak i eta devojka pred szebom dr'zécsa Goszpodna eto módro zravn- nanye, ár sze je 'ze pred nísterními tjédni z-rôk po- dányem i róbca membov 'znyim zarôcsíla, ali da teví dvê personí, kakti Cséri Miklós mladéneć i Berkes Kata devojka z-tém zvünésnyim znaményem sze nezadovolita, nego pri etoj prílíki z-priszégov nakanita nyidva hístvo potrditi i v-zákon sztôpiti. Prvle, kak bi z- Bogá pomocsjôv pred bó'zi oltár

rambo porácsajmo szebé i drágo vero naso. Odnyega zajimlivo môcs na vöd'ržánye i trplivoszt. Vszáki evangelicsánec, steri gucsati, miszliti zná, sze naj moli k-Bôgi, da nam obarje szvéto naso vero, od ocsákov niháno. Z-cérkvéo z hí'z nasi sze najpozdigáva vréla molítev kocsi nebeszkomí za svz. m. církev naso. Vszáko koleno naj v'klekne pred nyim, ár sze vu vihéri, vu nevôli escse i te okoren navcsiti more moliti. Od dvê sztô lét je táksi vihér nej vdérjao ober evang. vere nase, kaksega nam vu vezdásnyem viêmeni po doj zahájajôcsem szunci vecserásnya 'zorja naka'zúje. Vekraj nam jemléjo z-teskimi trúdmí gorposztávlene solé nase, vucsitele vö 'znyih preprávlajo, dühovne voditele té'zijo — pocsaszoma, líki csrv to krepko sztéblo pomali szkrivomá vrta, kvári, dokecs cejli znotrésnyi tál nacsrvitocsino neszprávi, stero potom szláp nalehci vlomi, tak namênijo vezdásnyi Kolonicsje szvoj cil doszégnoti. Ocsa nebeszki neosztavi nász?

Vszáki evangelicsanszki cslovek verosztúj! vszáka mati csúvaj dráge otroke tvoje, da vu szrdcé vzemejo 'ze vu gingavosztí lübézen vere! Vszáki verník pôleg premôcsi naj aldúje na verszki cil, naj darúje szvoje dári na *deacski dom*, steri má bidti edna mocsína, eden grád, krepka obramba vere nase szvéte. Csi 'ze pôleg Bo'zega zravnanya mí 'živémo v-onom vrejméní, gda sze za vere szvoje bojúvati moremo, bojd-

mo vrédni, osztanki színôvje ocsákov szvoji i bránimo jo z-daj z-áldovov dariúvanya ro'zjom, ár má pridti vrêmem, ka de jo z-nevadnésim ro'zjom trbello brániti, kak szo tô ocsáci nasi csiníli. Csi 'ze prvejse vucsitele, dühovnike zgübiti moremo, gájimo szí z-szvoje krvi evangelicsanszke, nász razmécse voditele na meszto tí zgübleni. Nasa svz. mati církev, stera je v preminôcsem vremeni nasoj prvêsoj domovini dála ednoga, Küzmicša, Gombóc Miklôsa, Pozvék Sándora i teliko znameniti mô'zov, bi zdâ száma szebi nebi bíla szpodobna zgájiti potrêbni voditelov? I mí bi na túhince prisziljeni bíli. Dr'zimo vküp, bojdmo sztálni z-ednim dühom, ti vréli obüdjávajte te nemáratne, ti krepke vere te vcagájôcse i szlabe vere. Vu vküpd'ržányi je ona môcs, ona pecsína na steroy sze zlámejo, szpoterejo pekla ro'zjá. Teda sze leško vúpamo, ka nasz vrág ni szilov, ni z-jálnosztjov nebode mogao fundati, ár de Trdi grád nas Bôg zmo'zni i obramba nasa.

KOVÁTS STEVAN
ev. senior.

Prêkmurszka evangelicsanszka szv. maticérkev i deacski dom.

Vu vezdásnyem vrêmeni szí nê szamo doszta pogucsávajo verevréli lüdjé, nego i vu stampi novinâ sze doszta píse

sztôpila, nescse eta devojka nezáhválno odhájati, nego szvojo zahválnoszt, i szlobôd scsé roditelom i k-tím szvojím po meni nazvêsztiti.

Szlobôd, steroga je Andréko jemao, nemre pero dojszpszati, nyega lépe recsí, stere szo z-Andrejeka vúszt tak nászladno tekle, je li csüti trbello. K-koncovi je etak dokoncsao:

Bláj'zen', je on mô'z, kí má dober, veren pár,

Ár je verna 'zena nébc nájvéksi dár;

Bláj'zeni, koga je Bôg z-táksov blagoszlovo,

Tô mi vszi verte ví . . . vecs vam nemo pravo.

Bio je velki jocs i brecs. Li Katika je neobcsútna, nyé ocsi szo szúhe osztale. Zgornya Bôd Andrésojca posepne kumi: Ni nakeliko sze stíma, escse je jo jôkati szram. Zagvüsno sze bojí, ka de nyé lepoti skôdilo!

Pa je bogme nepravicsno bílô szirôto Katiko pogovárjati. Jôkala, bi 'zalosztila bi sze ona povôli, mela je túge zadoszta. Ali za vesz szvét je nê mogla jôkati. Nyéna dűsa je indri hodila, niti je prav nê znála, ha sze 'znyôv, ali okôli nyé godí. Gda szo v-cérkev prisli, drgetati je zácsala, tro-

szécsa bojazen jo je obvzela. Rada bi vö z-cérkvi b'zala, i tá poszvêti odísla, ali zaman, tô je 'ze vsze prekeszno bílô. Kántor i szvadbene lüdsztvo csüdno, od jákoszti navdüseno, vrélo zacsnajo szpêvati:

Nika drúgo je nê szvéto histvo,

Nego dvê verni szrdc tüváristvo,

Nezbontan zákon, nyidvi jedinsztva

I pravdeni sztan 'zítka obcsinsztva.

Potom pa . . . tak, da bi sze nyé ocsi okmicsile, velka kmica nasztáne pred nyôv. Telko je escse vídla i pômníla, kak jo je pelao k-oltári Cserjési Josko, kak sze pribli'záva k-nyima goszp. dühovnik i globoko szí zdüháva, ali vecs je ni nê vídla, ni nê csúla. Nogé tak da bi nyé k-zémli priraszle, obráz nyé oblêdo, celo têlo, líki 'zúca drgetalo. Ednók szamo popádne eden govor z-dühovnika govorênya:

— Vadlúj i tí devojka, jeli lübis etoga mla-dénca? i jeli szí gotova 'znyim vu histva szvétí zákon sztôpiti?!

od toga, ka je za volo vezdásnyi rozmêr eti evang. szv. m. cêrkev v nevarnoszt prislá i csi sze té poló'záj nepreobrné, sze zagvüsno znicsi. Rêcsijo sze cêrkev podpêrajôcsi sztebrí: evang. dûhovniki i vucsitelje. 'Ze dvê gmâni brezi dûhovnika sztojta i dokecs je prvlé nê szamo vszáka verszka sôla mêla povôli evang. vucsitelov, nego i vu dr'zâvne solé szo, gde je sztancsarov véksi tao evang. vere bio, evângelicsanszki vucsitelje imenüvani, pri sterój ji je pa vecs bilô, tá je vszigdâr eden evângelicsanszki djâni, csi je gli malo bilô té vere vucsenikov i tak sze je polêhsalo vucsenye vere návuka. Zdá pa nê szamo z-dr'zâvni, nego i vu verszki solâ je nê poszkrbleno za evang. vucsitela.

V-etom dvôjem násztaji je v Prêkmurji evang. cêrkev uprav v nevarnosztí, „brezi pasztéra sze pogübi csrêda“. Tú je 'ze dvanâszta vóra, da nâ od toga nê szamo gucsimo i pisemo, nego z mocsnim nakanênym, z ocelnov mocsjôv i z dûse — vrêlosztjov nepomenkano delamo, da tô pogübelnoszt odvrnémo. Szkrbeti sze moremo, nâ mámo potrebne dûhovne pasztére i vucsitela! Ali tú edno veliko pítanye sztôpi pred nász. Jeli májo volo ti prémocsnêsi kmetje, tr'zci i mestri, kí bi mogôcsi billi vezdásnyega solârivanya pre-

---

Ah! nakeliko jo je tô bodnolo v-szrdcé! Trepetanye nyê je hênýalo, obráz 'zarécsi grátao — ocsi sze nyê nevarno szvétile — zvôn szébe bodôcsa zácsa praviti: — Nê! . . . nelúbim ga! Bôg mi vídi dûso!

. . . . . Z-tém je bogme konec bio zdávanyi! Járdánházy Jeremiás dûhovnik ômurno vönazuani, ka v-etakso formo on, kak Bo'zi szluga, nemre nyidva zdati i nyima cêrkevni blagoszlov podeliti.

Cêlo szvadbeno lüdsztvo, oszramoteno i zburkano, je odhájalo z-h'ize bo'ze.

No! tô sze je tüdi escse vecs nigdâr nê zgôdilo v Záhonyi!

(Nadaljávanye pride.)

Vera je 'ziva, delavna, pascslíva, zmo'zna sztvár. Ne píta: jeli je potrebno dobro csiniti, nego prvlé, kak jo pítajo, 'ze je vcsiníla i preveduovcsini. (Luthera govor.)

velike sztroske nosziti, na lateirno, cseszt-niksztva pozványé dati szvoje sziní, geto vidijo, ka té szlúzsbe li szirmaski, teski szítek znamenüjejo, prôti tomi polodelsztvo, trstvo i mestrija bole ogvüsajo szinôv nyihovi prisesztno 'zivlênýe? Tô sze zagvüsno nemamo trôstati. Szvoje sziní bár solârivajo v pôrgarszki, ali szrêdnýi solâ do 3-4-ga zlócsa, da nâ od vezdásnyega vrêmena zevcsenoszti nezaosztánejo, ali na tô, ka bi je za csesztnike dáli vcsiti, sze vu vezdásnyem vrêmeni malo steri podá.

Kak szí tak mámo pomágtati, da Prêkmurja sztancsarje dobijo z lasztne domáce krvi, potrebne, nê szamo cêrkevne, nego i szvetszke csesztníke?

Z-szirmaskejsze vrsztí szinôv szí moremo gájiti i osznáviati na tô potrebcsino csesztníke. Vesznicske solé nam zadoszta szvedocsijo, kelko zláte pámeti decé jeszte med szirmaskov decôv, stera sze za szirmastva volo nemre dale vcsiti i tak nyé drági talentom preidti more na kvár cslovecsansztva, steromi bi doszta znało szlú'ziti.

Szirmaske sztáve cslovek, steri sze tesko bojüje za vszákdenésnyé zsvilejnyé, bi rad dao szvoje, dobroga vcsenyá dejte za csesztníka vcsiti, ali da za tô nema zmosznosztí. Záto je zdaj tú obcsinsztva dúzsnosztí one dobroga vcsenyá i osztroga gorijemánya deco pomágtati vödati navcsiti. Tô sze pa nájbole dosztája pôleg povêdani zrokov volo evângelicsanszke szv. materécérkvi. Za toga volo sze vszáki prêkmurszki evângelicsánec z velkim kezüvanyem more zglédnoti i pred ocsmí drzsati na té cil escse li szamo vu míszli bodôcsi „Dijacski dom!“

Tak da bi bozsa szkrbnoszt száma tak stela i szkrbnoszcési Bôg bi szam navdêhno nasega vrêloga sziná, blájzsenoga szpômenka Kùhár Ferenca, kí je szvojo málo hrambo i vrêdnoszt na táksi cil odlôcsa. Tô naj bode fundament ednoga táksega szpráviscsa lúbézni bratinsztva, stero sze po cájti na teliko osznové, ka bode angelvaritel prêkmurszke evângelicsanszke szv. materécérkvi i simbulum evângelicsanci vernikov áldovovdarovitoszti i blízsnýi lúbéznosztí.

Toga dôma prve vrszti dúzsnoszt má bidti dobroga vcsenyá sziromaskim vucsenikom, steri do sze za dühovnike i vucsitele vcsíli, sztan, zsívis i podporo dati, da naj eti szrêdnyo sôlo szpunijo i za tøv visiso tüdi nadaljavajo. Tak má zadobiti prêkmurszka evangelicsanszka cérkev po vrêmeni za szêbe potrêbne dühovnike i vucsitele, zvön tê pa tüdi szvet-szke csesztníke z-szvojega plemena. Szamô od szêbe sze razmi, ka z-tê, kak po cérkvi podpêrani, po nyej pomágani oszob bodo szhajali nyé najkrepši dühovni sztebri i branitelje.

Ob drügim té dom, na kelko de mogôcse, tüdi ti prilicsnêsi i menyê prilicsni roditelov szini pôleg cêloga, ali popüsztívoga placсила i escse drüge vere deco vzeme pod vszojo obrambo, gde ona primêrno pazlivoszt i dobro ravnanye dobi.

Toga dôma v-zsíték posztávlianye neodlásno za szilno potrebôcso drzsim tak, da sze ze na prisesztno jeszên, gda sze sôla zacsnê. naj odprê. Na 3—4 vucsenikov notrivzêtje je ze v-vezdásnyoj sztávi prípraven. Na povéksanye, na zidanye hrama i na sztroske goridrzsánya pa neodlásano áldove, dobrovolna darila trbê pobêrati. Nê je málo delo tøv, v-velko drêvo vszecsêmo szekêro, ár de milijone trbelo vküp szpraviti, ali neszimmo sze posztrahsiti i ze naprê vcagati. Krepka voia, nepomenkana trplivoszt csüdo má doprineszti. V nasi vernikaj je velika áldovnoszti-gotvoszti, velika verelübêznoszti; tøv nam szvedocsita pretêcsenivi dvê leti, vu sterima szo brezi vsze szile, szamovolno milione darúvali na zvönê! Tøv verevrêloszt i lübêznoszti trbê nêtiti i áldüvanye sze szamovolno zbüdf i podigáva. Prav vere-krepki i pobožen cslovek szam-szebê csüti oblônanoga, gda z drügimi dobro csiní, gda tim vu teskôcsi bodôcsim zmocsti priliko má.

Nê szamo pêneze, nego i pôvov darila trbê prosziti i pobêrati. Nemrem ver-vati, ka bi sze med nasimi lüdmí, evangelicsanszskimi vernikmi li edem, csi taki te najménsi vért najsao, ki nebi z-dobrovolnim szrdcom darúvao na té szvétí, cslovecsánszki cil 2—3 litre szilja i vertinya

1—2 jajci. Vküp pobêranye zagvüsno szrdcá radi doprineszêjo vu vszákøj vêszi na tøv odebráni kurátorje i kurátorice. Vu cêloj sinyoríji vküp szprávleni daril te potrêben tál bi sze na, vu diacskom dômi bodôcsi vucsenikov sztrosek pontücao, to vísesnye pa v-pêneze szprávleno bi sze na nyega goridrzsánye obrnolo.

Pri vszákøj priliki vu vesznicaj na prêpridôcsi veszelicaj, gosztüvanyaj, krsztít-jaj, escse i pri szprévodaj (kak tøv izraelitanci hválevrêdno csinijo, ka za sziromáke pritê prilikaj áldove pobêrajo), nâ sze med veszêljom, ali zaloszjtjov nigdár neszpozábijo za Dijacski dom dobrovolne darila prosziti. Neverjem, ka bi sze nê najsle dobre düse, stêre bi pri etaksi prilikaj zvön drügi, vcsászi neszpametno vömetajôcsi placsil, szrdcá rade nej darúvale na etê szvétí cil tüdi nisterno korônico.

Do etiga maô szo nase gmajne na sopronszke solê placstüvale gvüsno létno dácsó, tøv sze zdaj lehko na Dijacski dom obrné, ár de tá dácsa na nász gledôcs escse v-véksoj meri rávnok táksi cil szlüzsilá, kak tam. V tom dugoványi sinyôr-szki gyülês má szkoncsanye prineszti i vüpamo sze, ka sze tøv delo vugodno doprineszê.

Gledôcs na tøv, ka de té Dijacski dom drzsávi tüdi na haszek, je vecs kak gvüsno, ka i drzsáva dá létno podporo, stêro brez pogojno moremo prosziti. Vüpamo i tróstamo sze, ka do nam pri toj prosnyi nas agilni sinyôr-szki inspektor, ki szo z-dotícsnimi faktormi v-szpoznanyi, zagvüsno szrdcá radi napomôcs i ne bodo milüvali trüda, da nam pôleg mogôcsnoszti kém vékso podporo pomorejo szpraviti i ogvüsati.

Z-eti gori imenüvani vretin bi mogôcse bilô Dijacskoga dôma vödávanye od leta do leta pokrívati. Ali prevelika suma je potrêbna nyega hram v-potrêbnoj velikoszti gori posztáviti i zvön toga tak velko fundácíjo vküp szpraviti, z-stêre interesov mogôcse bô szirmaske diáke, gda eti gimnazíjo szpunijo, vu vísisi soláj dale solárivati, ka sze naj na szvoje pozványe szploj vönavcsíjo.

Tô je tüdi mogôcse doszégnoti. Vu Ameriki bodôcsi krvni bratje nasi, ki szo 'ze do etimao nam vu vszâkoj potrêbcsini na pomôcs bilí, zagvüšno i vu etom dugoványi sze neszpozábijo z-nász, i da tô szvéto nase nakanênye nájevksi áldov potrebüje, vüpati i trôstati sze moremo, ka do sze szrdcá radi pascsili pôleg szvoje zmozsosztí nam na pomôcs bidti.

Escse i z-etím je nê celô vöpreszêhnyena i vözajéta vszâka vrétina nase szkrbnosztí vu pobéranyi áldovov. Gori mámo poiszkati z-prosnyami protestánski zvünêsnýi orszâgov verníke, vu steri prosnyaj preszvêtimo naso tesko verszko sztávo, kakti: v Ameriki, Angliji, Schweitzi, Hollandiji, Dániji, Schvediji, Norvegiji i Cseh-slovákiji 'zivôcse verebrate; trôstati sze mámo, ka nász neosztávijo i od tisztec doblena pomôcs de tém vékse znamenitosztí, ár za valutnoga velkoga rázlocska volo tam dání kaksté máli dár eti doszta vözneszé.

Za nezamüdnó drzsim, da letosnyí sinyôrszki gyülêš naj med szvojega dela redovék gori vzeme Dijacskoga dôma dugoványe, naj vözravna edno komissijo, stera daril pobéranye za krátki csasz zacšne, potrêbne prosnye zgotovi i na do-ticsna mészta odposle, Dijacskoga dôma pravila (alapszabály) i hízsni réd zgotovi, nyega ravnanye, pelanye csúva, tíváristva intereszíranýe obüdjáva, nejti i. t. d. Eta komissija bi naj pôleg mojga stímánya z-nisterimi kotrigami dosztávlena z-sinyoríje csesztníkov sztála.

Csi vszi z-krepkov volov, z-nepomenkanim nágibom i z-vrêlov navdüsenosztjov podpérali bomo Diacskoga dôma dugoványe, nede trbelo dúgoga vrêmena, ka sze na 'zelno vizikoszt pozdigne i vö-osznové na tak zmozsno szpráviscse, stero prêkmurszki evangelicsancov vekivecsna díka bode, steroga szád nedo szamo veredományi, nego i drüge vere bratje nasi, med hváladányem nasztavitelom, v'zivalí. Tak naj bode!

*Prêkmurszke evangelicsanszke cêrkvi
edna prôszta kotriga.*

(Z-velikov zahválnosztjov szmo vzéli té znameniti, od nase gorécse potrêbcsine gucsécsi,

szpísz. Dönok bi radi bilí, csi bi drüge tüdi doli dáli szvoje mislênye na tô pitanye gledôcs, ka bi sze tak ono do sinyoríje szpráviscsa szploh vöz-kristalizálo. Predvszem pa proszimo vsze nase gmajne, dühovnike inspektore, vucsitele, presbiterere, gmajnare, i 'zenszka drüstva: pobérajte i darüjte lübézni dáre 'ze zdâ na Diaski-dom! 'Ze zdâ mámo deáke, steri prevecs potrebüjejo naso pomôcs! Naso plemenitoszt, nase krsztsanszko bogásztvo i lübézen poszvedocsmo z-tem, da známo za sztrádajôcse álmostvo prinásati! Red.)

Na poszvecsávanye orgol.*)

(Nôta: Oh 'zitka ino szmríti goszpôd. Z-vogrsz-koga poszlovecso Polgár Sándor kántorvucsitel.)

Ocsa nas, kí szi vu nebészaj,
Od koga vsze dobro szhája,
Z-vrêlim szrdcom te proszimo zdâ,
Prídi k-nam miloscsa tvoja.
Tí Dobróta, bojdi z-nami;
Ete dén nam Tí poszvêti!

Tebé dícsi cêla natúra,
Moli tebé néba, zemla,
Tebi szpêva, vecsna miloscsa,
Vrêlo peszem dûsa, nasa.
Kí szi nam té szvétek szpravo,
Ocsa, tebi dámo hválo.

Tebi dámo z-szvojov vrêlosztjov
Za dár té nôve orgole,
Dâ, nâ szlihsamo z-harmonijov
Nyíh mílo donécse glásze.
Dámo tí je z-poníznoosztjov,
Oh, vzemi je z-lübéznoosztjov.

Vszigdár, gda do mílo brnele,
Szrdce nase razvészeli,
Nâ henyá té vszako vcaganye,
'Zaloszt i vsze nase szkrbí.
Nâ nam glászijo orgole,
Da szi Tí nase závetje.

Csi de blá'zensztvo nasa líca
Vedrílo, oh tí nasz búdi:
Li tebé sze dosztája díka,
Dober Ocsa Bôg nas míli.
Ár tak de szladko blá'zensztvo,
Csi za dár Tebé hválímo.

*) Nase gmajne szi zácsajo za cajta bojne obozsane orgole vréd dati szprávetí. Zátó nyim z-etov peszmov prí oszvetki poszvetšíványa na szlúszbo zselemo bidí. Red.)

Zmo'zen Bôg, ki szi vsze nász sztvôro,
 Kí szkrb más na szvoje sziní,
 Z-vrêlosztjov szvétov te proszimo,
 Molítev naso poszlúhni:
 Ah, prídi k-nam, bojdi pri nasz,
 Blagoszlovi, poszvêti nász!

Herodes.

Zapovedao je Herodes:
 »Vmoriti krála nôvoga!
 Híti, be'zí, sereg mányi,
 Vnogo decé tápreprávi,
 Li edno osztáne v-'zitki,
 Ár je 'ze në v-Bethlehemí.

Tú'zne matere jôcsejo,
 Na pokápanye idejo;
 Doszta grobov je szkopano,
 Za mantrníke szprávleno.
 Niscse je në mogao znati,
 Zakâ nyim je bilô vmrêti?
 Kak doj zlámáno popovjé,
 Vu nébi dobíjo sztanyé.
 Li edno osztáne v-'zitki,
 Nê je 'ze vecs v-Bethlehemí.

I té je tú mrô na krí'zi,
 Za grêhov nasi — razpéti;
 Od hüdobnyákov kunécsi,
 Za nyé sze ocsi molécsi.
 Ali nej je osztao v-grôbi
 Neveke 'zivé pri Bôgi!

F. J.

Szamo krepki noszijo té'zke krí'ze.

(Píszao: Vüpäjôcsi.)

Pregányajo, tirajo nász;
 Vüpâmo sze Bôgi,
 Vernim szvojim obramba je
 On v-vsákoj nevôli.
 Mála csrêda, szlab sereg, ár
 Ne szpadnimo v-cágloszt,
 Nasa vera de zmágala
 Vszáke szile nágloszt.
 Csi na koga té'zki krí'z dá
 Ocsa nas nebeszki,
 Znamênnye tô, ka zadoszta
 Krepek té krí'z neszti!

Jezus Krisztus je nas vezér,
 Naszledüjmo nyega,
 Prôti nyegvoj pravicsnoszti
 Nikse môcsi nega.
 Za nyegov cio radi trpmo:
 Pôt prék po Golgothi
 V-lêpo meszto, vekivecsno,
 Bláj'zen ország vodi.

Csi na koga té'zki krí'z dá
 Ocsa nas nebeszki,
 Znamênnye tô, ka zadoszta
 Krepek té krí'z neszti!

Ali bi mí szlabsi bilí,
 Kak nasi ocsáki?
 Tá bi vrgli szvéto herbo,
 Stero szo nam nyáli?!
 — Té'zki krí'z nam ka jesztejo,
 'Ze táksi víté'ze —
 (Kakstécs csízta je psenica,
 Jeszte med nyôv szmétje).

Csi na koga té'zki krí'z dá
 Ocsa nas nebeszki
 Znamênnye tô, ka zadoszta
 Krepek té krí'z neszti!

Té'zki krí'z na ramaj nasi
 Je znamênnye Bô'ze:
 Tá 'zmécsava preberé zdâ
 Od právi te loske.
 V-dobrom sorsi hválo dati
 Bôgi je në díka;
 Kí je veren, ne povr'ze
 Zdâ nasega krí'za —

Csi na koga té'zki krí'z dá
 Ocsa nas nebeszki,
 Znamênnye tô, ka zadoszta
 Krepek té krí'z neszti!

Naznánye dámo postüvanim cstitelom, ka je
 zdâ 'ze „Prekmurska Tiskárna“ szprávila one litere,
 (êrke) stere nasega jezika pravpisz tak 'zelé i nede
 ji trbelo z-drügimi namesztiti, stere tak na raz-
 mênnye, kak nasega lêpoga jezika donênnye gledôcs
 szo diszonancio prineszle; té szo te naszledü-
 vajôcse:

â, (csti: aj) ê, (csti: ej) ô, (csti: ou)
 û, (csti: uj) zs, = 'z; „j“ i „u“

pomocsni glászi sze májo celô navláki, da sze ko-
 má csúje, praviti!

Rázloczni máli glászi.

Vküpprijéti, vödrzati. Kak szmo 'ze preminöcse le' o naznányali, zemlé vszi evangeli-csanci szo v Eisenachi szvetovno konferencio dr-zali i na toj konferenciji szo edno z-sészt kotrig sztojécso upravnistvo zébrali. Tô upravnistvo je decembra mëszeca melo szvoje prvo szpráviscse v-Kopenhági pod predsedníksztvom Dr. Morehead New-Yorkszkoga profeszora. Na tom szpráviscsi szo szkoncšali, ka sze lutheranszko lübézni delo vküpnö more odprávlati na vszákóm presztori. Predvszém Nemskiország porácsajo v-podporo, ár je tam vezdá nájevksa szükésina. — Pröti, na cêlom szvéti sze vidöcsoj, katholicsanszkoj offenzívi, propagandi, intoleranciji z-nase sztráni vsze dühovne i materiálne mocsi vküpszprávlanye, vu evangelioma szlűzbo posztávlanye, vernoszt notri do szmrti szo povedali jedíno za k-cíli pelajöcse. Vküpprijéti, vödrzati i 'zívov verov evangeli-csanzkoga csloveka, z-dühom möcsi, lübéznoszt i tréznoszt zbojüvati té 'zmeten boj za Krisztusovo sz. m. cérkev. Csi je cât escse tak hüdi, prísesztoszt je dönok li nasa! — Mlácsnost nasz je szkoro vmorila. boj nasz bode krepio. Pálmovo drêvo tüdi pod bremenom raszté ino sze okrepí. — Zmész nedelni dén szo v-cérkvâ Kopenháge dr. Morehead, dr. Ihmels i dr. Pehrszon predgali. Barun dr. Pechman szo od Eisenacha i od návuka nemske prötireformácije meli napredánye.

Dolnya-Lendavsška fara szi je vu oszobi Vukán Lajos kavarnára nõvoga inspektora odebrála. Nõvi inspektor szo prevacs vrêli i obcsno lübní vu fari. Gda ji z-nase sztráni z-szrdca pozdrávlamo pri prlíki nyihovoga nõvoga pozváa/a, z-ednim ji proszimo, ná bodejo veren varivács v-toj nasoj szírotínszkoj fari, da zavidi ona ednök lepo prísesztoszt! — Eti sze szpomenémo z-radosztjov, ka szo sze légradszki dühovnik, Sostaréc Ferenc ponüdili pasztorizêrat Lendavsško naso faro teccasz, dokecs rédnoga dühovnika dobí. Po zími do mëszecsno dvakrát, po leti pa mëszecsno ednök dr'zali tü Bo'zo szlűzbo. Bög ji blagoszlovi za nyihovo gorécso, gorialdüvajöcso lübézen do té nase pogübelne gmâne!

Zvonövsz poszvetsüvanye v Poznanovci 1924. febr. 3. Poznanovci szo edna nájménsa, nájszirmaskêsa vész v Prêkmurji. Ali csi szo v-zemelszkom szirmácke, bogáti szo vu lübéznoszt szvoje vere i cérkvi, vszigdár májo dati, gda na bo'zi

cil trbê aldüvati. Tá mála vész je vu vrêmeni bojne tüdi mogla zgübiti szvoje zvoné, odíslí szo tá, gde je tak doszta 'zítka, tak doszta vrêdnosztí opüsztsene i znícseño. Szedem lét szo domö csakali dráge zvoné szvoje! I kelikokrat szo csüli, ka v edno, ali v drügo faro, ali vész szo zvonövsze nazáj prisli, vszigdár szo 'zmetno píтали: sto zná, gda nasi nazáj prídejo? jeli sze vcsákamo té bláj'zene vöre, ali në? I ovo! vcsakali szo sze! Zbo'zov pomocsjöv szo nyihovi zvonövsze jan. 9.-ga tüdi nazáj prisli i febr. 3. szo szvojemi zrendelüvanyi prêk dáni. Bláj'zeni i vészeli je bio té dén, steroga vrêdno poszvetiti szo sze veliki i máli, sztári i mládi 'ze eden mëcsec naprê pripravlali. Velikoszt dnéva sze je 'ze odzvüna i özdalecs kázala. Potí, stero szo k-zvonam pelale, szo z-gyalicsami, rözami i vsze précimbov bilé osznáj'zene, cêli sereg vu bëli gvant oblecseni i opleteni devojk szo je priblíszávo pröti bodonszkoj meji, stero szo na radosztí szvétek k nyim idöcsega dühovnika, vucsitela i bodonszki pëvszki khorus pozdrávlale i szprevájale na meszto, stero je 'ze pripravleno bilö za bo'zo szlűzbo, i gde je 'ze velika vno'zina národa bila vküp szprávlana. — Bodonszki pëvszki khorus je pod vodsztvom Vukán Kálmán kántorvucsitela na stiri glásze lépe khorále popévao. Siftár Károly dühovnik pa z-szvojim szvétesnyim govorom nõve zvoné nyihovomi ödicsenomi zrendelüvanyi prêk dao. — Potom pa, ár szo tô veski zvonövsze, szo je Persa Ivan pecsörovszki plébános põleg rim. kath. rítusa tüdi blagoszlovlí. Na konci je edna mála, vu bëli gvant oblecsena deklícska dühovnikom, vucsitelom i vszém nazöcsi bodöcsim zahvávlíla, kâ szo sze k-nyim potrudíli i tál vzéli 'znyihove bláj'zene radosztí. Poznanovszke vészí znameniti dén sze je z-tém dokoncsao, ali nyega lépí szpömenek de escse dugo 'zivo med vszêmi, kí szo tam nazöcsi bilí.

Krízevci. Na evang. podporno drústvo je v Krízevszkoj fari, stera je nájevksa v-nasoj sinyorfíji, áldova vküp prislo 3309 Dinárov. Hvála vszákomi darovníki, hvála voditelom i onim, kí szo sze z-vküppobéranyem trüdíli. Gmâne! példo szi vzemte od Krízevcsarov! Csi vszáka evang. fara i vszáki gmânar szpuni szvojo dúznoszt i csi od leta do leta szamo edno drobtino dá szvojoj materi cérkvi na áldov, doszta mo znali doprineszti. „Z vszákimi dobrocsinte, nájböle pa z-dományimi vere nase!“

V Rími je Karrer O, héresen je'zuit i písátel vu evangeli-csanzko cérkev prêksztöpo.

Pôleg nánovèse sztatistike na szvéti 15,000.000 'zidovov 'živé. Nájvecs 'zidovov jeszte v New-Yorki (1,643.000), v-Varsavi 309,000) i v-Bécsi (300,000).

Zvonôvje nazáj prihájajo. Morávszka fara szi je zrendelüvala v-Soproni eden blüzi 200 kg. zmécsse zvon. Za zvon potrêbna suma je z-szamovolni dárov vküperprisla! — Tüdi od tisztec szi je zrendelüvala Domanysovszka fara eden zvon.

Szei sze prestímanye vrêdna sztaroszt. V Püconszkoj fari szo t. l. 'ze szledécsi sztarci i sztarice odhájali po pôti vszákoga têla: Kolossa Ferenc v Püconci (81. l.), Marics Ferenc v Püconci (87. l.), Zrinszki Ferenc v Moscsanci (82. l.), Kovács Judit v Predanovci (87. l.), Cselák Judit v Lemerji (93. l.) Szecske Ivan v Predanovci (81. l.) Temlin Ilona v Salamenci (89. l.). Bojdi nyim lêhko zaszlûzêno pocsívanye!

Szamovolni dári na goridr'zánye i rászírjávanye „Düsevnoqa Lízta.“ Dr. Muster Josip okr. zdravnik Križevci 10 Din. Bánfi János Salamenci 2'50 Din., Kolossa János Dolina 5 Din., Benkics Kálmán Púzvanci 5 Din., Rátkai Ödön vucsitel Andréci 30 Din., Szocsics Rudolf Tesanovci 30 Din. Makári Aladár vucsitel Sálovci 10 Din., Drvarits Stevan Markisavci 10 Din. — Radi bi nadaljávali! — Szrdcsna hvála!

Na „Deacski Dom“ szo darüvali goszpá Dr. Cifrákojca Berzsenyi Carola 200 Din., Doszta velike zahválnooszt!

V-Ameriki vszákó vöro vmoríjo ednoga csloveka. V-szlédnyi 10 létá je v Ameriki 85 jezzero lüdi zgúbilo szvoj 'zítek pôleg vmoritelsztva. Z-vszáki 12 jezzero lüdi szo ednoga vmörili. — V-Europi szamo na vszáki 634,000 lüdi szpádne edno vmoritelsztvo.

Svédi szo blüzi 10 million dollárov pomôcsi dáli do tega mao nemcom. Lêpo szvedôsztvo bratinszke obszútnoszt!

V Finnlandi 'zivôcsi evang. svéd (700,000 düs) szo szi vu oszobi dr. M. Vonsdorff püspeka zêbrali, V-Finnlandi tak zdá szevküp 5 evang. püspekov jeszte.

V Prági je meo ev. cêrkvi szinodus szvojo szejó, z-steré szo goripôzvali csehoszlovaskoga parlamenta pazko na razpresztêranye je'zuitov i 'zelé tê vödoposlenye z-országa.

V Saloniki szo evang. cêrkev, stera je preminôcse leto doli zgorêla, znôvics gorizozídali. Hvála verníkov áldova gotovnooszt!

Oszobni glászi. V Madrid je Dr. Phorn z Berlina odísao za dühovnika. — V Jeru'zálemi Herzberg glászi evangelium. — V-Athéni je Spelmeier z-Kopenháge pôsztao dühovnik — V-Sofiji Gaedicke sztoji vu sztúzsbi ev cêrkvi. — Dr. Turek je z-Grátza v Beograd odísao. — V Jassiji (Rumania) Dr. Klein; Puerto-Monti (Chile) Hindenreich je vzéo prêk evang. dühovnika szlú'zbo.

Ruhrski i Westfálszki generalsuperintendes dr. Klingemann i dr. Zöllner szta goripozványe poszlala k-evangelicsancom zvänszki országov, vu sterom bratinszko pomôcs proszita vu tom cajti velike szükesíne. Bolí nyima, veliko, kôdivanye, ali velika szükesína 'zené nyidva na tó,

Velika cêrkevna obramba akcia v Ameriki. V-Ameriki szo vsze protesztanszke cêrkvi, lutheránye, kalavínye, methodisti itv. vküpo obrambno akcio zacsnole na gordr'zánye protesztanszkoqa nemskoga országa.

Rimpápa je Riga-szkoga püspeka, Springowitscha za érseka vöimenüvao i té je od evangelicsancom vkrá'vzêtoj Jakob cêrkvi vzéo prêk szvojo cêrkevno csézt. Zrobienya evangelicsanszke cêrkvi je zacsétek v-Littlandi prôti protestanszkoqi gibanyi. Ali 'živé Bôg!

„Die Wartburg“ cêrkevne novine, stere sze v Berlini vödávajo, preminôcsega leta decemberszkoj numeri od nasi nevôl tüdi písejo. Naprêprineszêjo Gornyi szlávecskoga dühovnika pregányanye, steri je brez grüntno zaprêti bio i vecskrát pêneznó kastigani, dokecs sze je nê ogno vu drügi ország. Gmána je escse zdá brez dühovnika i za volo jezicsne 'zmécsave niti nedobí nalêhci drügoga. Naprêprineszêjo, ka je Bako sztrükovszke evang. sôle vucsitel od dr'zavne oblászti szuszpendíran, ár je nyemi zdávanszka predga vu vogrszkom jezíki dr'zána (med szvádbov szo vnôgi szamo vogrszki razmili!) Evangelicsanszka sôla v M. Soboti je »podr'zavljena,« ka v Prêkmurji telko zadéne: katholizêrana, ár na meszto evang. vucsitelov szo katholicsanszki djáni. Evang. dühovniki je zabrányeno v Martyanszkoj sôli verénávuk vcsiti. — Tak sze gočí v Jugoszláviji z 25,000 evangelicsanci, no csi szo rávno tê evangelicsanci, kak jedíni v cêloj dr'závi právi jugoszlávszki bratovje! —

Nôve volítve bodo po krátkom v Italiji, v Franuiji i v Nemcsiji i má bidti v-nasem országi.

Nemíri. Vedno je t'zki'polo'záj na Grcskoni. — Spanszka v Maroki má szkrbí. Domorodci szo sze poraberili, spanszkoj vojszki velike vdárce na-

pravili. Melila váras je vu'z'gáni. — Nemirovnoszt sze povéksáva med nasov dr'z'avov i Bulgáriov. — Anglia nevoló má v Indíji, gde sze reberijo domacsíni i autonomio proszijo. — Krvávi boji szo bilí na Ruhrskom, vs-terom je okôli 50 lüdi szpadnoló. — V-Ausztriji je okôli 30.000 bancsni csesztníkov szkoron 3 tjedne sztrájkalo. — V-Frân-ciji sze povéksáva nezadovolnoszt za voló pádenya pénez. — V-Angliji sztrájkajo brodárszki delavci. — Na Mad'zarszkom sze povéksáva vérsztvinszka i pénezna kríza. —

V-2 letoma 7 decé porodíla. Salsó Borbála v Newhaveni je preminôcse leto z-4 otrokami obdarívala szvojega mládoga mo'zá, zdá je znôvics naednôk 3 decé porodíla. Vszê szedméro decé sze nájbôgsemi zdrávji radúje.

Kak trbê 'zeno obszêriti? Vuôgo dôb má tá znanoszt, ali med vszêmi sztanovito na prvom meszti sztojí tó, ka je Mikulik János po'zonszki delavec násao gori. Szvado sze je z 'zenov szvojov, i da je jo z-lêpov récsjov nê mogao obládati, v-sztüdenec na dvôri sztojécsi jo je lücsó Nevolna 'zena je 6 vör híla vu sztüdenca ledenoj vódi i gda szo jo szôszidje zaszlíhsali nyéno krícsanye i szo z-sztüdenca vöpotégnoli, kak sznêg szo nyê obszêrili vlaszjê.

Srbi prêksztôpajo na tórszko vero. Kak »Beogradske Novosti« pisejo, szrbov cêli se-regi prêksztôpajo v tórszko vero, szamo záto, ná sze znôvoga znájo o'zeniti. Pred belgradszko dü-hovnikszto sodiscse je vecs, kak 5000, v cêloj dr'závi pa vecs kak 17.000 proseny notridáno, v steri poszebni lüdjé proszijo, ná sze nyihova hístva zákon razvéze i nyim dá dovoljenje hístva nôvi zákon szklenoti. — I ár sze dühovna biro-víja z-táksim delom ne szíli, nego dobro poglédne, jeli jeszte zadoszta zrokov, ka bi sze hístva zá-
kon razvézao, záto ti neztrplívi, steri sze szílijo i du'ze csakati nescsejo, zendrügim prêksztôpajo v tórszko vero, ná sze nyim kêm hitrê dá dovoljê-nye, hístva nôvi zákon szklenoti. Kak, zgorâ imenüvane „Beogradske Novosti“ pisejo v Beo-grádi pri tórszkom imami (popi) od 1919—1923. leta sze ji vecs kak 1000 zglászilo, vszi z prvêse szrbszke králevcsine, steri vszi scséjo na moha-medanszko vero prêk sztôpiti. — Jesztejo med-nyimi csesztnícke, tr'zci, mestri, delavci, kmetje itv., vszáke sztáve lüdjé, véksi tál je pravoszlavni szrbov, ali nájdejo sze zmednyimi r. katholicsanci i 'zidovje tüdi. — Szmeha je vrêdno, ka vszi té

prêksztôpajôcsi trdijo, ka pôleg düsnevészti scséjo tó vsziniti ár mohamedanszko vero za bôgso dr'zijo. Ali imam v Beográdi je zadoszta cseden i môder cslovik, záto vszígdar prvle, liki bi je gorvzéo, iscse jeli je isztina nyihova récs, ali nê. — Tak sze je prigôdilo, ka od 1000 ji je szamo 11 gorvzéo, v mohamedanszko vero. — Steri szo v Beográdi nê gorvzêti bilí z-véksov ménsov szre-csov szo sze z-szvojov prosnyov povrnoli k-Sara-jevskomi i Saloniskomi tórszkom imami. V Beo-grádi zmed onimi, kí szo prêk sztôpili na tórszko vero, je bio eden 55 lét sztar veliki goszpôd, ki je od minisztra vere prineszao dovoljênye, da szlo-bodno prêksztôpi v-tórszko vero. Nê dugo potom, ka je prêk sztôpo, sze je pa zglászó pri imami z ednov lêpov deklínov i proszo nyega, ná nyidva vküper zdá. Ali tórszki pop nyemi je pravo, ka tó tecsasz nemre vsziniti, dokecs cêlo delo dobro neprebroti i preglédne. Pri toj prilíki sze vözvêdlo, ka té 55 lét sztar goszpôd má szvojó 'zeno i sza-mo zatoga voló je prêksztôpo v tórszko vero, ár sze nê mogao od nyé lôcsiti, za tó delo je nê meo zadoszta zroka. — Tórszki pop je tó lêpo deklíno taki vözbriszao z-mohamedanszke vere. »Beograd-szke Novosti« pisejo, csi de tó escse na dale tak trpelo, za kaksi 10 lét, cêli szrbszki národ prêksztôpi na mohamedanszko vero. — Vlâda záto zdá pripravla zákon, pôleg steroga szlobodno sztôpi edne vere cslovik v to drúgo vero.

Tr'ztvo. Kereskedelem.

Blágo — Áru.

100 kg.	Psenica—Buza	Din.	310—325	
» »	'Zito—Rozs	»	250—275	
» »	Ovesz—Zab	»	250—275	
» »	Kukorica		—250	
» »	Proszô—Köles	»	—300	
» »	Hajdina	»	—250	
» »	Szenô—Széna	»	100—250	
» »	Graj—Bab csres.	»	—700	
» »	zmésan—vegyes bab	»	—400	
» »	Krumpli	»	—75	
» »	Len. sz.—Lenmag	»	—500	
» »	Det. sz.—Löherm.	»	3750	
1 kg.		III.	II.	I. prima
Bikov.	Bika	11·25	12·-	13·- 13·75
Telice	Üszö	11·25	12·-	13·- 13·75
Krave	Tehén	5·-	8·-	9·- 10·-
Teoci	Borju		13·-	14·25
Szvinyé—Sertès			22·5	—25·-
Mászt I-a—Zsirl-a.				42·50
Zmôcsaj—Vaj				40·-
Spej—Szalona				32·50
Belice—Tojás	1 drb.			1—